ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченою радою Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв від 29 серпня 2024 року, протокол № 1
Голова Вченої ради Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
_____ Валерій МАРЧЕНКО
введено в дію наказом в. о. ректора Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
від «29» серпня 2024 р., № 133-ОД

ПОРЯДОК
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв

1. Загальні положення

1.1. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (далі - Порядок) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти й регулює організацію освітнього процесу в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (далі - Академія).

1.2. Порядок затверджує вчена рада Академії відповідно до законодавства.

1.3. Порядок базується на нормативно-правових документах, зокрема: Конституції України, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.1.2015 № 848-VIII, Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 № 2623-III (зі змінами), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами), Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки

(затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.02.2024 р. № l34); Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів (Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р., № 502); Порядок переведення здобувачів вищої освіти, які навчаються за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, до інших навчальних закладів для завершення навчання за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету (Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р., № 927 (зі змінами); Статуту Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (далі Академія) та Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв.

1.4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється: в аспірантурі Академії за очною (денною) формою здобуття вищої освіти; поза аспірантурою у закладі.

Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук здійснюється: в докторантурі закладу за очною (денною) формою підготовки; шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми здобуття освіти становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі - два роки.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною) формою здобуття освіти.

Індивідуальний план роботи аспіранта – документ, що розробляється на основі освітньо-наукової програми та навчального плану і складається з: індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Індивідуальний план наукової роботи розробляється здобувачем разом з його науковим керівником та затверджується вченою радою Академії не пізніше двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу вищої освіти. Вчена рада Академії за поданням аспіранта за погодженням з його науковим керівником може змінювати індивідуальний план наукової роботи аспіранта.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту

наукових досягнень у формі дисертації.

1.5. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету;
- за рахунок коштів фізичних та/або юридичних осіб.

1.6. Для врегулювання відносин між здобувачем вищої освіти та Академією укладається договір.

1.7. Підготовка в аспірантурі та/або докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми Академії за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження.

1.8. Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді. Особа, яка була відрахована із закладу у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно.

1.9. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

1.10. Координаційну діяльність підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснює відділ аспірантури та докторантури.

2. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

2.1. Здобувачі вищої освіти користуються правами, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень здобувачі також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Академії, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта);
- забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність;
- академічну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

2.2. Здобувачі зобов’язані виконувати всі обов’язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов’язані:

– дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених закладом вищої освіти;

– виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри та науково-експертної ради Академії;

– подати до разової спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або сукупності опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для здобувачів вищої освіти доктора наук).

2.3. Здобувачі мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

3. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до Академії. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв’язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

3.3. Перелік документів для вступу визначається відповідно до Правил прийому до Академії, які затверджуються рішенням вченої ради Академії.

Трудова книжка із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом на денну форму навчання в аспірантурі подається здобувачем особисто після його зарахування.

До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому. Рішення про допуск до вступних іспитів до аспірантури виноситься приймальною комісією Академії з урахуванням рішення кафедри, розгляду поданих наукових праць, дослідницької

пропозиції, про що вступник до аспірантури повідомляється у тижневий термін. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

3.4. Вступні випробування до аспірантури Академії складаються з:

– вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

– вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, іспанської або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

– інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

3.5. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

3.6. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Академії протягом одного календарного року.

– Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три - п’ять осіб, які призначаються ректором Академії.

3.7. До складу предметних комісій включаються доктори філософії (кандидати наук) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

3.7.1. До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

3.8. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до Академії.

3.9. Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом ректора Академії, який оприлюднюється в установленому

порядку.

3.10. Здобувачу одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Академії призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник здобувача здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень здобувача, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувача і відповідає перед вченою радою Академії за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою Академії для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі здобувач зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування здобувачем індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою Академії протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план здобувача повинен містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому здобувачі мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які

пов’язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником, завідувачем кафедри та директором інституту.

Засвоєння здобувачами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Академії до якого зарахований здобувач, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність - на базі інших закладів вищої освіти.

Здобувач має право змінювати свій індивідуальний план наукової роботи за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою Академії.

Усі здобувачі незалежно від форми навчання зобов’язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом здобувача освітньо-науковою програмою аспірантури Академії.

4.2. Освітньо-наукова програма аспірантури Академії має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття здобувача таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

– здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) здобувач проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

– оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

– набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

– здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Здобувач, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема

англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні С1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури (ад'юнктури), як таких, що виконані у повному обсязі;

на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.3. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

4.4. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального плану наукової роботи.

5 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Академії без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до кафедри Академії за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури Академії згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний

захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

5.2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Академії для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Академії.

Особи, прикріплені до кафедри Академії з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у пунктах 2.1.-2.3. цього Положення.

5.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Академії та має право:

продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у закладі вищої освіти, до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою);

вступити до аспірантури закладу вищої освіти для здобуття відповідного ступеня зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

6. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Академії.

Протягом строку перебування в докторантурі здобувач повинен подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) повинен представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

6.2. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням вченої ради Академії, що затверджується наказом ректора Академії, за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову

кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається нормативними документами відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінетом Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами).

6.3. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

6.4. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі, відділу аспірантури та докторантури Академії розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний структурний підрозділ заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи).

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в правилах прийому до Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

6.5. Вчена рада Академії в місячний строк розглядає висновки кафедри, науково-експертної ради Академії щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників Академії з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом ректора Академії.

Атестація здобувача здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності за якою зарахований здобувач. Якщо в Академії

відсутня спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію здобувача може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням Академії або за заявою здобувача.